

L'Ateneu Barcelonès es va omplir de gom a gom per a l'homenatge a Jordi Casas-Salat. La seva honestedat i el compromís amb el país foren el fil conductor de les intervencions.

Jordi Casas-Salat: memòria i futur

Antic dirigent del Front Nacional i diputat d'ERC i CiU, Jordi Casas-Salat, traspasat fa poc, ha estat una figura política força discreta, però d'un gran pes qualitatiu. El perfil que n'oferim es complementa amb una ajustada semblança de Joan Triadú.

El dia 30 de novembre, a l'Ateneu Barcelonès, es va fer un homenatge pòstum en memòria del polític, advocat i patriota Jordi Casas-Salat, mort a Barcelona el dia 29 de juliol als setanta-un anys. Destacades personalitats del nacionalisme català que hi havien estat vinculades (Josep M. Ainaud de Lasarte, Joan Colominas, Pere Carbonell, Àlvar Valls, Heribert Barrera i Joan Triadú) en glossaren la figura i la trajectòria. També s'hi va presentar, mirant el futur, el projecte d'insti-

tuir el Memorial Jordi Casas-Salat.

"Molt reposat i doctrinalment sòlid". Jordi Casas-Salat i Fossas, barceloní de Gràcia (1928), es llicencià en dret per la Universitat de Barcelona l'any 1952 i fou un dels "joves del Front Nacional de Catalunya" que reporta Albert Manent al seu llibre *Retorn a abans-d'ahir* (1993). Detingut durant la famosa vaga de tramvies del 1951, s'havia incorporat dos anys abans al bloc patriòtic de resistència democràtica que va ser el Front durant la dic-

tadura, fins a esdevenir un partit polític a l'època de la transició.

Ara que ja és història, paga la pena de recordar que, a part Casas-Salat, als rengles del FNC, s'hi aplegaren, un moment o altre, nacionalistes com Macià Alavedra, Joan Triadú, Joaquim Triadú, Joan Cornudella i Barberà, Manuel Cruells, Manuel Viusà, Jaume Martínez Vendrell, Antoni Andreu i Abelló, Pere Carbonell, Joan Colominas, Joan-Ramon Colominas, Àlvar Valls, Joan Arnet, Josep Ferrer, Josep M. López Llavi, Jor-

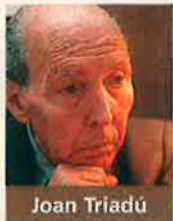
di Vila Foruny, Joaquim Ferrer Mallol, Blanca Serra, Eva Serra, Rafael Castellanos, Carles Castellanos...

Com que Casas-Salat, tal com ens el descriu Manent, era un polític "molt reposat i doctrinalment sòlid", no és estrany que, quan Joan Comudella va derivar cap al PSC (PSC-PSOE), esdevingués secretari general del Front. Ho fou del 1977 al 1979, i provà d'aconseguir allò que avui comença a ser una realitat: treure l'independentisme català de la marginalitat. En aquest sentit, Casas-Salat fou un precursor, però l'eina política de què disposava era massa feble perquè l'intent, aleshores, reeixís. I també hi havia força militants i més d'un dirigent del FNC que no sabien fer compatibles elements ideològics naturalment radicals (a l'independentisme s'hi afegia el socialisme d'autogestió, tant en voga els anys 70) amb el possibilisme necessari.

Posteriorment, des dels rengles d'Esquerra Republicana, Casas-Salat esdevingué un sòlid diputat al Parlament de Catalunya (1980-1984). Les seves aportacions més importants en aquest sentit foren dues: un primer text de reforma de l'estatut i el fet d'haver estat un dels primers impulsors parlamentaris de la reforma i modernització del dret civil català. Militant de Convergència Democràtica i diputat al Parlament (1988-1992) per la coalició CiU, la seva mala salut li va restar possibilitats, tot i que darrerament pertanyia a la Representació Catalana de la Comissió Mixta de Transferències de l'Estat a la Generalitat i era assessor de l'Entitat Autònoma de Jocs i Aposates (EAJA).

Defensor davant el TOP. Advocat especialitzat en dret familiar, durant el franquisme havia defensat presos polítics i lluitadors nacionalistes davant el Tribunal de Orden Público (TOP). Podem esmentar, entre més defensats, els noms de Joan Ballester Canals, Jaume Martínez Vendrell, Joan Colominas i Enric Padrosa. Més endavant també va dirigir la defensa d'Àlvar Valls i de l'aleshores jo-

Jordi Casas-Salat o la fermesa

Joan Triadó

La mort, com passa de vegades, ha acrescut entre nosaltres la seva presència. De sobte ens hem adonat que hi comptàvem, encara que els temps siguin uns altres i ja no siguem perseguits pel fet de ser, com ell, nacionalistes. La seva fermesa era vigent, però; molt significativa en situacions evolucionades, més flonges, tirant a magmàtiques.

Quan va començar a aparèixer entre els joves de FNC i abans d'afegir-ne el timó, es va posar a parlar amb els "grans" o amb els "mitjans" i als dedicats a tasques de llengua i cultura, com jo, no costava gaire de veure que amb ell una nova generació girava full a la història, però a les pàgines del mateix llibre. Et feia adonar que caldria actualitzar la lletra perquè la poguessin llegir uns altres ulls.

Però quina sensació de seguretat amb ell mateix i de confiança en aquells en els quals sabia que podia confiar produïa! Assumia tot el que havia estat el Front i comptava amb tots els qui n'havien estat militants, simpatitzants o col·laboradors ocasionals. Fet això, que s'explicitava en poques paraules i gairebé només amb la seriosa passió que posava en el seu gest, s'enclarava amb els que de nou en nou, militants o simpatitzants, es volien refiar d'una opció política de garantia nacional per a una Catalunya lliure i democràtica. Per a aquests darrers, que per a ell, tot seguit eren els primers, Casas-Salat esdevenia ben aviat un amic, un company respectat i fins i tot estimat. S'adonaven que es posava, des del seu lloc de responsabilitat, al seu servei i que els gratificava amb la seva gran experiència de la clandestinitat, amb el difícil i generós exercici del dret de defensa.

La biografia o la semblança biogràfica de Jordi Casas-Salat haurà de cercar els punts de referència més profunds en el període de la formació de militants a què m'he referit i, fins i tot, caldrà furgar fins als inicis de la seva pròpia formació, recordant que com saben o haurien de saber els biògrafs, la fi s'origina en el principi. Així, la confluència que s'ha creat al seu entorn amb motiu de la seva mort i que ha portat a l'acte d'homenatge i al memorial que l'ha de continuar, no és una confluència conjuntural, sinó que ve de més endins i va més enllà. Perquè demostra fins a quin grau de veritat penetrà el seu missatge, fins a quina força de captació arribà, per a ésser entesa i acollida amb respecte i estima, la seva trajectòria personal i amb ells el seu projecte polític.

Que hi era: que consistia a aplegar tots aquells, persona per persona, que se sentien, com ell, nacionalistes; és a dir, tots aquells que pensaven en Catalunya en termes de prioritat absoluta. Jordi Casas-Salat tingué aquest convenciment, de sumar sempre forces i esforços. I va assumir-lo amb totes les conseqüències i amb el coratge intel·ligent que el distingia i que amics i correligionaris l'hi sabíem. Em penso que aquest és el sentit essencial del reconeixement degut a la seva memòria.

veníssima Núria Cadenas, avui col·laboradora d'EL TEMPS.

El sentit que Jordi Casas-Salat tenia del nacionalisme i de la democràcia des de perspectives de progrés era tan exigent com li eren consubstancials la seva honestat i bonhomia. Ho eren almenys tant com la seva discreció. Per això l'eurodiputat convergent Joan Vallvé, en un article que li dedicà el dia 6 de novembre prop passat al diari *Avui*, s'hi referia com una d'aquestes pedres situades a l'interior de la paret d'un edifici que "no es veuen, potser no sabem ni que existeixen; en tot cas, si no hi fos-

sin, si desapareguessin, amb tota seguretat que la paret cauria, no podria aguantar-se". Tanmateix, si Catalunya i els Països Catalans s'aguanten i, poc o molt, progressen, és també gràcies al tremp de catalans nacionals com Jordi Casas-Salat. De patriotes que, si cal des dels partits polítics, però també per damunt, serven fidelitat permanent a la nació catalana tal com la volia idealment el president Macià: "Políticament lliure, socialment justa, econòmicament pròspera i espiritualment gloriosa".

Joan Alcaraz